

« اولیاچلی » نك بالذات كوردیكنی سویله دیکی [ج ۱ ، ص ۵۵۶] ۷۳۰ ده « ایصاله » ده مضروب سكه‌لرده هنوز تصادف ایدیله مه مشدر .
 ایشته « نائی عبدالله پاشا » نك یالکز بو مسئله حقنده کی معلوماتی شایان دقتدر .
 اونی تعقیب ایدن فاتح و سلیم ثانی سكه‌لری و « عز نصره » تعبیری حقنده کی بیانات، تصحیح و تعدیله محتاجدرکه، الله موجود قاتالوغر سایه‌سنده پك قولای قابل اولان بومسئله حقنده سوزی اوزآته‌یی زائد کوروپورز .

کوبیلی زاده محمد فؤاد

« کر میان بکلکی » تاریخنه عائد

محترم خلیل ادهم بکک « غربی آناتولیده سلجوقیلرک وارثلری » عنوانلی مهم رساله‌سنده « کر میان بکلکی » حقنده ویریلن معلومات، بو سلاله تاریخی حقنده شیمدی‌یه قدر یاییلان تدقیقاتک پک کوزهل بر خلاصه‌سیدر. مقدا بونلره عائد اک مهم کتابه‌لری نشر ایتمش اولان مؤلف، احمد توحید بککه پروفیسور مورتمانک مؤخر مقاله‌لرندن ده استفاده ایتمشه‌ده، مع‌الاسف، بوتون آناتولی بکلکلری تاریخنده کی وضوح‌سزلق و ترددلردن بوامارت تاریخی ده هنوز قور تولامامشدر. بو خصوصده المزه کچن بعض معلوماتی « آناتولی بکلکلری تاریخنه عائد نوطر » آدلی مقاله‌مزه بر لاحق اولوق اوزره نشر ایدیورز .

۱. — « افلاکی » ده موجود بر روایت، « چلی یعقوب بک » ک « کوتاهیه » ده « امیر عارف چلی » یه انتسابی کوسترمکده در: بومنقبه‌ده، « چلی عارف » ک « لادیق » ده « علم‌الدین بازاری » صحرا‌سنده اوردو قورمش اولان کر میان بکی « علیشیراوغلو » نی زیارته کیتدیکنی، جاهل بر آدم اولان بو امیرک « چلی » یه حرمت ایتمکه برابر، صرف صفوت وجهالتندن، درویشلر قرآن و بر طاقم صوفیانه شعرلر اوقورکن کندی اسیر لریله مشغول اولوق کی لا ابالیانه حرکتلرده بولوندیغنی، « امیر عارف » ک بو حاله پک زیاده حدتله‌نوب

مجلسی ترک ایتدیکنی، و بو اثناده چیقان شدتلی برفیرطینه‌یی امیر عارفک کرامتنه حمل ایدن علیشیر اوغلنک دامادی و سو باشیسی « امیر سعدالدین قابض » ی چلی زدینه کوندره رک استغفای قصور ایله برابر مبارک سسکه‌سنی ایسته‌دیکنی، چلی نك بوکا رضا کوستردیکنی و بوکا مقابل علیشیر اوغلی طرفندن بویوک هدیه‌له نائل اولدیغنی کوروپورز. بونی متعاقب، « کوتاهیه » یه دوندکلی زمان، « چلی یعقوب بک » قیزی یانته آلوب کلیور و « امیر عارف » ک مریدی اولیور [هو آر ترجمه‌سی، ج ۲، ص ۳۸۹ - ۳۹۱].

بو منقبه، بر قاچ نقطه نظر دن تدقیق و تحلیله شایاندر. اول منقبه نك باشنده تصریح ایدیله مکه برابر آ کلاشیلورکه قوتلیجه بر اوردو ایله « لادیق » ه کلن کر میان بکی، « یعقوب بن علی شیر » در؛ و بو حادثه، طبیعی، « امیر عارف » ک سال وفاتی اولان ۷۱۹ دن اولدر. ثانیاً، « لادیق » ده او صیرالرده « اینانج بک » حکمران اولدیغنی حالده، ناصل اولیورده کر میان بکی اوردوسيله « لادیق » ده بولونیور ؟

بزم فکرمزه کوره، او اثناده « آیدین اوغلی » کی « اینانج بک » ده « یعقوب بک » ک حاکمیت عالیه‌سنی قبول ایتمش بولونیوردی. داها سلچوقیلر زماننده مهم بر نفوذ و موقع صاحبی اولان بو عائله نك، بو صیرالرده سائر کوچوک آناتولی بکلکلی اوزرنده کی نفوذ عظیمی « مسالک الابصار » دن صراحة آ کلاشیلیمقدمه در. بناء علیه « افلاکی » نك بو افاده‌سنی بزم آ کلادیغمز شکله قبوله هیچ بر مانع یوقدر. منجم باشینک « دکزلی » و « خوناس » ی کر میان ممالکندن کوسترمه‌سی ده بوسورتله داها ای قابل ایضا حدر.

۲. — یعقوبک اوغلی « محمد بک » حقنده، یعقوب ثانی وقفیه‌سننده کی معلوماتدن فضله بر شی بیلمیورز. خلیل ادهم بکک نشر ایتمش اولدیغنی وقفیه‌یه نظر آ محمد بک بیزانسلیردن « سپاو » ایله « کولد » ی ضبط ایتشد. موسیومورتمان، خلیل ادهم بکک شهبلی براقدیغنی « کولد » ی « کوتاهیه » اولارق قبول ایتکده در [اسلام آنسیقلوپه‌دیسی، ج ۲، ص ۱۴۰ « کر میان اوغلو » ماده‌سنده]. حالبوکه مختلف نقاط نظر دن محترم عالمک بونده اصابت ایتهدیکی میدانده در: بردفعه « یعقوب اول » ک « کوتاهیه » ده اوتوردیغنی یوقاریکی منقبه‌ده کوردک؛ کذلک ۷۱۴ ده « اولجایتو » نك آناتولی اصلاحاتی مقصدیله کوندردیکی چوبان بک اوردوسنک « قارابنوک » ه وروندنه، اوردوگاهه کله رک عرض تابعیت ایدن بکار آراسنده، « آقسرای » : « کر میان امراسنک و علی شیر چوققرلینک کوتاهیه او حدود قلعه لرندن » کلدکلیغنی

سویلر [تورکیات مجموعه سی، ج ۲، ص ۲۴ - ۲۵]. كذلك «ناقب دده»، «کوتاهیة» نك امرای سلچوقیه دن و «سلطان ولد» مریدلرندن «عمادالدین هزاردینار» طرفندن فتح ایدیلدیکنی وحتی اوراده «هزاردینار» نامنه برمولوی زاویه سی بولوندیغنی سویله یهرك برطاق منقبه لرده نقل ایدیور [سفینه مولویان: ۴۵، ۴۶، ۶۰]. بوتون بویضا حاتدن صوکر «کوتاهیة» نك «محمد بك» طرفندن فتحی احتمالی اصلا قبول ایدیله عز. «آقسرائی» نك افاده سنده جالب دقت اولان دیگر برنقطه، «کرمیان امراسی و علی شیر چوجوقلری» قیدیدر؛ بوراده کی «علی شیر چوجوقلری» ندن مقصد حکمدار عائله سنه منسوب اولانلر، «کرمیان امراسی» ده اولنرک حاکمیت عالیه سنی قبول ایتمش اولان مثلاً «اینالچ بك، طوغان پاشا» کی امرادر. قارامان بکلککنده کی اصول حکومت حقنده ویرمش اولدیغمز ایضاحات بونلر ده پک اعلا تطبیق اولونه بیلیر.

۳. -- محمد بك اوغلی «سلیمان شاه» حقنده انک مهم معلومات، او دور شاعرلرندن «شیخ اوغلو» نك «خورشید نامه» آدلی منظوم مثنویسنک مقدمه سنده در. بو شاعر و اثرلری حقنده آریجه برتبعنامه نشر ایدیه حکم جهتله بوراده ایضاحات کیریشمیورم [شیمیدیلک موسیو «ژان ده نی» نك اسلام آنسیقلو په دیسنده کی «شیخ زاده» مقاله سنه باقکنز]. «خورشید نامه» دن آ کلاشیلدیغنه، کوره «سلیمان شاه»، بو کتابک تاریخ اتمامی اولان (۷۸۹) دن بر از اول ٹولشدر. بوراده شاعر سلیمان شاهک اوصاف حمیده سنندن، مشرب درویشانه سنندن بحث ایتدیکی کی، «اولو اولادی ایدی چغشندان * تمامت مالکیدى کرمیانک» بیتله اونک «چغشندان» ک بویوک اوغلی اولدیغنی و کرمیان اولکک سنه تماماً مالک بولوندیغنی کوسترمکده در. دیمک اولیورکه «چغشندان» محمد بك لقبی ایدی و سلیمان شاهک دیگر قارده شلری ده واردی. مثلاً «منجم باشی» ده ذکر ایدیلن بو عائله یه منسوب پرنسارندن بر قسمی، شه سز اونک قارده شلریدی [«چغشندان» کله سی حقنده «ده نی» نك مقاله سنه باقکنز]. خلیل ادهم بك، سلیمان شاهک دکزلیده کی ۷۷۰ تاریخی کتابه سنی ذکر ایتمکله برابر، اونک بدایت امارتتی (۷۷۹ دن اول) قیدیله تقیید ایتمکده در؛ حالبوکه دکزلی کتابه سنه کوره قیدک (۷۷۰ دن اول) شکلنده اولماسی ایجاب ایدردی. بر طرفندن «شکاری» کی منبعلرک تدقیق، دیگر طرفندن یکی کتابه لر، و ققیه لر و کرمیان مملکتکنده یازیلش اسکی محصولات ادبیه میدانه حیقده، بوجهور نقطه لرک داها ای تنور ایدیه جکی طبعیدر.

کویریلی زاده محمد فؤاد